

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

24 mai 2023

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte

Guzun Ion

Judecători

Eremciuc Ghenadie

Daguța Sergiu

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Grijuc Victor în numele inculpaților, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022, în cauza penală privindu-i pe

Jelezneac Alexandr Xxxxx, născut la xxxxx, originar din mun. Xxxxx, domiciliat r-nul Xxxxx s. Xxxxx;

Morari Grigori Xxxxx, născut la xxxxx, originar din localitatea Xxxxx, domiciliat or. Xxxxx str. Xxxxx.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 28.06.2021-07.06.2022
2. instanța de apel: 11.07.2022-15.11.2022
3. instanța de recurs: 02.02.2023-24.05.2023

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Central din 07 iunie 2022, au fost recunoscuți vinovați și condamnați:

- Jelezneac Alexandr Xxxxx în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, la închisoare pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis;

- Morari Grigori Xxxxx în baza art. 179 alin. (2) Cod penal, la închisoare pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis.

S-a admis solicitarea procurorului cu privire la încasarea cheltuielilor de judecată. S-a încasat în mod solidar, de la inculpații Jelezneac Alexandr și Morari Grigori în beneficiul statului cheltuielile judiciare suportate de stat în legătură cu investigarea prezentei cauze penale în sumă de 448 lei.

2. Pentru a se pronunța, instanța de fond a reținut că, inculpatul Jelezneac Alexandr la data de 19 aprilie 2021, aproximativ în jurul orelor 10:00, urmărind scopul violării domiciliului concubinilor Burca Anastasia și Prodan Andrei, acționând de comun acord și împreună cu Morari Grigori și o altă persoană în

privința căreia materialele cauzei penale au fost disjuse, prin acces liber, fără consimțământul posesorilor de imobil, a pătruns ilegal în gospodăria victimelor, amplasată pe teritoriul satului Brătușenii Noi, r-nul Edineț, după care, pentru o anumită perioadă de timp, a rămas ilegal în această ogradă și locuință, la fel fără consimțământul victimelor, la cerințele acestora refuzând să părăsească proprietatea, concomitent îmbrâncind-o pe posesoarea de imobil și amenințându-l pe concubinul acesteia cu aplicarea violenței, astfel periclitând victimelor dreptul la inviolabilitatea domiciliului, consfințit la art. 29 din Constituția Republicii Moldova.

Acțiunile lui Jelezneac Alexandr au fost încadrate în prevederile art. 179 alin. (2) Cod penal - *violarea de domiciliu, adică pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a le părăsi la cererea ei, acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței și cu amenințarea aplicării ei.*

Inculpatul Morari Grigori, la data de 19 aprilie 2021, aproximativ în jurul orelor 10:00, urmărind scopul violării domiciliului concubinilor Burca Anastasia și Prodan Andrei, acționând de comun acord și împreună cu Jelezneac Alexandr și o altă persoană în privința căreia materialele cauzei penale au fost disjuse, prin acces liber, fără consimțământul posesorilor de imobil, a pătruns ilegal în gospodăria victimelor, amplasată pe teritoriul satului Brătușenii Noi, r-nul Edineț, după care, pentru o anumită perioadă de timp, a rămas ilegal în această ogradă și locuință, la fel fără consimțământul victimelor, la cerințele acestora refuzând să părăsească proprietatea, concomitent îmbrâncind-o pe posesoarea de imobil și amenințându-l pe concubinul acesteia cu aplicarea violenței, astfel periclitând victimelor dreptul la inviolabilitatea domiciliului, consfințit la art. 29 din Constituția Republicii Moldova.

Acțiunile lui Morari Grigori au fost calificate în prevederile art. 179 alin. (2) Cod penal - *violarea de domiciliu, adică pătrunderea și rămânerea ilegală în domiciliul unei persoane fără consimțământul acesteia și refuzul de a le părăsi la cererea ei, acțiuni săvârșite cu aplicarea violenței și cu amenințarea aplicării ei.*

3. Sentința a fost atacată cu apel de către avocatul Moldovan Gabriela în numele inculpaților Jelezneac Alexandr și Morari Grigori, prin care a solicitat casarea acesteia, cu emiterea unei noi sentințe, prin care să fie aplicată o pedeapsă non privativă de libertate inculpaților.

În motivarea argumentelor din apel, a invocat că:

- vinovăția inculpaților nu a fost confirmată pe deplin prin probe pertinente și concludente, așa cum a indicat instanța de fond. Astfel, între partea vătămată Prodan Andrei și inculpatul Jelezneac Alexandr erau niște relații ostile, dat fiind faptul că, partea vătămată a fost atrasă la răspundere contravențională pentru că la agresat pe inculpat, iar martorul audiat în instanța de judecată a declarat că, la rugămintea părților vătămate de a părăsi gospodăria aceștia au ieșit;

- nu poate fi reținută ca condiție de consumare a infracțiunii rămânerea ilegală a inculpaților în domiciliul părților vătămate și refuzul de a-l părăsi, deoarece ultimii benevol au plecat din gospodăria lor;

- instanța urma să aplice în privința inculpaților o pedeapsă mai blândă, neprivativă de libertate.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022, apelul declarat a fost respins ca nefondat, cu menținerea sentinței.

5. Instanța de apel a constatat că, argumentul principal al apelantului prin care își exprimă dezacordul cu sentința în cauză și anume pedeapsa aplicată inculpaților Jelezneac Alexandr și Morari Grigori pe care o consideră prea aspră, pentru ce instanța de apel a considerat necesar de a face o analiză a sentinței doar în latura pedepsei, fără a se expune pe probele legate de latura penală, ori sentința în această parte nu este contestată.

La stabilirea pedepsei penale inculpatului Jelezneac Alexandr sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, instanța de judecată a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, și anume, că a fost comisă o infracțiune mai puțin gravă, de persoana inculpatului, care locuiește singur și care de către administrația publică locală se caracterizează satisfăcător (f. d. 65, 66, volumul I), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f. d. 67, volumul I), anterior a fost atras la răspundere penală (f. d. 60-64, volumul I) și în perioada 2008-2021 a comis 3 contravenții (f. d. 59, volumul I), de faptul că s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată.

De asemenea, instanța de judecată a determinat că, careva circumstanțe atenuante din categoria celor vizate la art. 76 alin. (1) Cod penal, nu au fost identificate, fiind constatată drept circumstanță agravantă din categoria celor indicate la art. 77 alin. (1) Cod penal, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care anterior a fost condamnată.

La stabilirea pedepsei penale inculpatului Morari Grigori sub formă de închisoare pe un termen de 1 an, cu executare în penitenciar de tip semiînchis, instanța de judecată a ținut cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, și anume, că a fost comisă o infracțiune mai puțin gravă, de persoana inculpatului care se caracterizează satisfăcător (f. d. 109 volumul I), la evidența medicului narcolog și psihiatru nu se află (f. d. 43, 44, volumul I), anterior a fost atras la răspundere penală (f.d. 36-38, volumul I) și în perioada 2008-2021 a comis 21 de contravenții (f. d. 34-35, volumul I), de faptul că s-a eschivat de la prezentarea în ședințele de judecată.

De asemenea, instanța de judecată a determinat că careva circumstanțe atenuante din categoria celor vizate la art. 76 alin. (1) Cod penal, nu au fost identificate, fiind constatate drept circumstanțe agravante din categoria celor indicate la art. 77 alin.(1) Cod penal, săvârșirea infracțiunii de către o persoană care

anterior a fost condamnată pentru infracțiune similară, precum și pentru alte fapte care au relevanță pentru cauză.

La individualizarea pedepsei penale inculpaților Jelezneac Alexandr și Morari Grigori, instanța de fond corect s-a condus de prevederile art. 61 Cod penal, precum și de circumstanțele cauzei care influențează la categoria și termenul de pedeapsă.

În viziunea instanței de apel, instanța de fond corect a ținut cont de circumstanțele cauzei, de motivul comiterii acestei infracțiuni și de personalitatea inculpaților Jelezneac Alexandr și Morari Grigori care anterior au fost condamnați și în corespundere cu art. 75 Cod penal, a ales pedeapsa echitabilă pentru acțiunile săvârșite de către inculpații Jelezneac Alexandr și Morari Grigori.

În contextul evaluării circumstanțelor expuse supra și raportat la scopul pedepsei penale, instanța de apel a respins solicitarea părții apărării de a aplica inculpaților Jelezneac Alexandr și Morari Grigori pedeapsa non-privativă de libertate, așa cum această măsură de pedeapsă este echitabilă și eficientă de a asigura corectarea și resocializarea inculpatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni. Or, inculpații Jelezneac Alexandr și Morari Grigori nu sunt la prima abatere de la legea penală, dâșii anterior au fost judecați, însă cu toate acestea, ultimii nu s-au corectat, nu au conștientizat gradul prejudiciabil al faptelor comise și au continuat să manifeste un comportament infracțional.

În opinia instanței de apel, restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea inculpaților, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea inculpaților, cât și a altor persoane este posibilă doar cu aplicarea inculpaților Jelezneac Alexandr și Morari Grigori a pedepsei penale sub formă de închisoare.

În urma examinării apelului depus asupra sentinței, instanța de apel a considerat corectă și întemeiată soluția primei instanțe, atât sub aspect de fapt și de drept, cât și în latura individualizării pedepsei penale, reieșind din personalitatea inculpaților și caracterul infracțiunilor comise.

6. Decizia adoptată în cauză este atacată cu recurs ordinar de către avocatul Grijuc Victor în numele inculpaților, prin care solicită casarea parțială a acesteia, cu rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi decizii, prin care inculpaților să le fie stabilită o pedeapsă neprivativă de libertate.

În motivarea recursului indică faptul că, instanța de apel nu a ținut cont de toate circumstanțele cauzei și a emis o decizie contrar prevederilor legale, respingând apelul declarat, care este unul întemeiat și a aplicat o pedeapsă neprivativă de libertate.

7. În conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹) Cod de procedură penală, procurorul depune referință privind opinia asupra recursului declarat, solicitând a decide inadmisibilitatea acestuia.

8. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Potrivit dispoziției art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă inadmisibilitatea acestuia, în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Din actele dosarului, rezultă că dispozitivul deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți, a fost pronunțat la 15 noiembrie 2022 în prezența inclusiv a avocatului Grijuc Victor, fapt confirmat prin procesul-verbal al ședinței de judecată (f.d. 114-116 v. II), din care rezultă că acesta a fost înștiințat despre ziua pronunțării deciziei motivate pentru data de 06 decembrie 2022.

Din procesul-verbal al ședinței de judecată în instanța de apel rezultă, că decizia motivată a instanței de apel a fost pronunțată la 06 decembrie 2022, fiind prezent doar procurorul, iar avocatul Grijuc V. nu a fost prezent, fiind înștiințat despre ziua pronunțării deciziei.

Instanța de recurs reține, că inclusiv inculpaților și avocatului acestora Grijuc V., în conformitate cu art. 338 alin. (4) Cod de procedură penală, li s-au expediat copia deciziei motivate, fapt confirmat prin scrisoarea de însoțire (f.d. 131 v. II).

Prin urmare, Colegiul atestă că, avocatul Grijuc V. în numele inculpaților a declarat recurs ordinar împotriva hotărârii instanței de apel la data de 22 ianuarie 2023, fapt confirmat prin amprenta ștampilei Poștei Moldovei de pe plic (f.d. 157 v. II).

În prezenta speță, Colegiul penal constată că, termenul de 30 de zile se calculează începând cu data de 06 decembrie 2022, pe când avocatul Grijuc V. în numele inculpaților a depus recurs ordinar, la data de 22 ianuarie 2023, după expirarea termenului de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar.

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen.

În conformitate cu prevederile art. 231 alin. (3) Cod de procedură penală, la calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Termenul de recurs este absolut și are caracter imperativ, în sensul că depășirea lui atrage decăderea din dreptul de a exercita calea de atac, iar recursul declarat după expirarea termenului se va respinge ca tardiv, deoarece legea

procesual-penală ce reglementează procedura examinării recursului ordinar, nu prevede posibilitatea de repunere în termen a recursului.

Având ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar de către avocatul Grijuc V. în numele inculpaților a fost depășit, impunându-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

9. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Grijuc V. în numele inculpaților, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Bălți din 15 noiembrie 2022, în cauza penală privindu-i pe **Jelezneac Alexandr Xxxx** și **Morari Grigori Xxxx**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de 29 iunie 2023.

Președinte

Guzun Ion

Judecător

Eremciuc Ghenadie

Judecător

Daguța Sergiu